

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/198/2014
Identifikačné číslo spisu:	8812208313
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8812208313.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, so sídlom v Piešťanoch, Teplická č. 7434/147, zastúpeného advokátskou kanceláriou ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Justičná 9, IČO: 36 789 615, proti žalovanej Q., bývajúcej v L., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom v Skalici, Petrovská 10, o zaplatenie 673,52 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 11 C 147/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 5. marca 2014, sp. zn. 15 Co 12/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 5. decembra 2012, č. k. 11 C 147/2012-33 žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Zamietnutie žaloby odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov; § 2 písm. a/ a § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov; § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov; § 39, § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1, 3, 5 a 6, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení uviedol, že výška úroku z úveru dohodnutého v zmluve o úvere sa prieči dobrým mravom, preto ju považoval za absolútne neplatnú. Taktiež považoval za neprijateľné započítanie uhradených platieb žalovanou najprv na úroky z úveru, upomienky a zmluvnú pokutu a až potom na istinu.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 5. marca 2014, sp. zn. 15 Co 12/2013 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa s právnym názorom súdu prvého stupňa, a jeho rozhodnutie považoval za vecne správne.

Proti potvrdzujúcemu výroku uvedeného rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. Poukázal na to, že rozsudok odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnený, keďže odvolací súd sa nevysporiadal s argumentáciou dovolateľa. Uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľné a podľa jeho názoru spočíva napadnutý rozsudok aj na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Z týchto dôvodov žalobca žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)], po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie v občianskom súdnom konaní je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým môže dovolací súd zasiahnuť do už odvolacím súdom právoplatne nastoleného stavu právnej istoty účastníkov konania o predmete konania. Preto dovolanie neslúži na nápravu akýchkoľvek väd prvostupňovej alebo druhostupňovej fázy základného konania, ale len väd, ktorých závažnosť zákonodarcia povýšil nad právnu istotu účastníkov konania (I. ÚS 35/2013).

Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [§ 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (§ 237 O.s.p.).

Dovoláním je v danom prípade napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V preskúmvanej veci nie je dovoláním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie smeruje proti takému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 3 O.s.p. Vzhľadom na to, že dovolací súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, a preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.), treba uzavrieť, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 238 O.s.p. nevyplyva. Jeho dovolanie by vzhľadom na to bolo procesne prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p.

O procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom

konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (napríklad R 117/1999 a R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je však významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je záver (zistenie) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalobca v dovolaní tvrdí, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Z obsahu dovolania vyplýva, že k dovolateľom tvrdenému odňatiu možnosti pred súdom konať (v zmysle znemožnenia realizácie jeho procesných oprávnení) malo dôjsť rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré prehliada významné skutkové okolnosti a spočíva na nesprávnych právnych záveroch; dovolanie tiež naznačuje, že napadnutý rozsudok nie je dostatočne odôvodnený.

Na posúdenie prípustnosti dovolania - aj z aspektov významných v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. - je zásadne príslušný dovolací súd (IV. ÚS 238/07). K uvedenej argumentácii dovolací súd uvádza nasledovné.

Za arbitrárny, resp. nie dostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/05 z 28. februára 2006).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná námietka dovolateľa týkajúca sa nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Dovolací súd tu najmä poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016 a ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

V danom prípade odvolací súd v odôvodnení rozsudku stručne opísal ako rozhodol súd prvého stupňa, ako vykonal dokazovanie, aké z neho vyvodil právne závery a aké boli dôvody jeho rozhodnutia. Poukázal na odvolanie žalobcu, na dôvody uvádzané v jeho odvolaní a taktiež či sa žalovaná vyjadrila k odvolaniu žalobcu. Odvolací súd konštatoval, v čom sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa a doplnil aj svoje dôvody rozhodnutia.

Vychádzajúc z doposiaľ uvedeného dovolací súd konštatuje, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa v prejednávanej veci uplatnila druhá časť právnej vety vyššie spomínaného stanoviska, nakoľko právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia porušené nebolo. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno v žiadnom prípade považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2) a účastníkovi musí dať odpoveď na podstatné (zásadné), avšak nie všetky otázky a námietky spochybňujúce závery ním namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

Zároveň je však z obsahu dovolania evidentné, že žalobca v preskúmvanej veci najmä spochybňuje správnosť tej činnosti odvolacieho súdu, v rámci ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu a na tom základe podáva záväzný úsudok o prejednávanej veci. Táto činnosť súdu sa označuje ako právne posúdenie veci. Z rozhodujúceho - obsahového - hľadiska teda žalobca nenamietala existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ale (len) ne/správnosť právneho posúdenia veci.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (tiež R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže žalobca uvedený dovolací dôvod uplatnil v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnuté rozhodnutie posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

Pokiaľ odvolací súd prípadne (ako tvrdí žalobca) nesprávne interpretoval alebo aplikoval niektoré ustanovenia príslušných právnych predpisov, nezakladala by táto nesprávnosť prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd odmietol jeho dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania (z procesných dôvodov) sa nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní právo na náhradu trov vzniklo žalovanej (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na rozhodnutie o priznaní uvedenej náhrady (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.